

nost na tom, aby zásady jeho strany byly skutečně pravdivé, aby pravda jeho strany byla jedinou, protože má z toho hmotný nebo jiný prospěch. Druhou složku psychologie straníka tvoří láska ke straně, od níž očekává, že jediná dovede splnit jeho ideály o organizaci společnosti a národa.

Pokud jde o znaky psychologie strany, zjišťuje autor tyto: Především, že strana jest absolutistická a despotická, což ji činí neústupnou, nesnášlivou a fanatickou. Z těchto posledních vlastností politické strany plyne její neobjektivnost v posuzování jiných, úzasně rychlé zapominání vad a špatných činů odpůrcových, jakmile tento straně se z jakýchkoli důvodů přiblíží. Dále neupřímnost a pokrytectví. Vada stranictví spočívá i v tom, že straníky odnaučuje strážlivému a samostatnému myšlení. Jakmile strana přivlastní si nectnost naprosté neobjektivnosti, kterou provozuje pak i vědomě, přechází ke lži, klamu a podvodu, až strana přijme zásadu machinvelismu za svou a provede ji i v praxi: žádný prostředek jí není špatný v boji o hlasy, o počet a nezastaví se ani před obětováním lidí. Tato psychologie špatné demokracie a špatného stranictví je především psychologií jejího tisku, jenž jest zrcadlem celé strany.

V poslední části probrány jsou neblahé následky stranického ducha. Jest to sesurování veřejného mínění, tisku i jednotlivců, nejhrubší osobní sobectví a cynismus u straníků, který dovede ubíjeti skutečné talenty a vynikající duchy. Nejtěžším následkem špatného stranictví jest mravní a politická dekadence, v níž umírá idealismus národní. Uvedenými nectnostmi stranictví rozdrobuje se národ na nesoudržné atomy, které mezi sebou vedou bellum inter omnes, čímž rozmrhá se nejcennější energie národa, které mohlo býti používáno k podnikům celonárodním. Důsledek z celkové povahy dnešního stranictví plynoucí jest ten, že elita národa jest tlačena ze stran a proti stranám.

Příčinou všeho jest malá mravní a politická úroveň národa. S touto stává se demokracie špatnou demokracií. Aby se docílilo pravé demokracie, k tomu jest třeba vychovávat demokracické vůdce a massy.

Spisek dra Beneše není sice literární novinkou, máme-li na zřeteli jeho obsáhlý spis „Stranictví“ před válkou vydaný, avšak jako lidová publikace vážným činem za prohloubením politického vzdělání nejšířších vrstev. Bohatost postřehů a zdůrazňování psychologických elementů stranictví obnažuje základnu dnešního stranictví, které tak konsolidaci našeho státu zdržuje. Spisek dra Beneše chce právě vyburcovati širší veřejnost z protinárodního stranictví a kdyby toho bylo dosaženo, může býti autor spisku spokojen. Spisek doporučuje činnost autorova v zahraničí a jeho jméno, takže netřeba zvláště vybizeti k jeho studiu.
Dr. Bohumil Kučera.

Zprávy.

Reforma trestního řádu. Zákon ze dne 18. prosince 1919, č. 1 sb. z. a n., kterým se mění některá ustanovení trestního řádu z 23. května 1873, č. 119 ř. z.

Kdo čekal, že dojde k vydání nového trestního řádu, nebo aspoň k reformě celých partí, bude zklamán. I zde nastoupena cesta nepatrných oprav, které týkají se ustanovení různých paragrafů trestního řádu a mají za účel vyhověti nejvíce tisícím nedostatkům, ne snad ve struktuře celého trestního řádu, nýbrž nedostatkům, plynoucím ze státního převratu a celé dnešní situace.

Právo abolicie (§ 2.) a právo udílení milosti (§ 411.) přešlo na presidenta republiky. K § 411. připojeno však nové ustanovení, že president republiky, nebo každá instance v pořadu vyšší, má při žádostech za milost, nebo za abolicí, právo naříditi, že žádost nesmí býti v nižší instanci zamítnuta. (Instance pro žádosti za milost stanoveny: soud, který rozhodl v I. instanci — sborový soud II. instance — ministr spravedlnosti; pro abolicí státní zastupitelstvo — ministr spravedlnosti.) Vedle toho se ponechává v platnosti nemožnost stížnosti proti zamítnutí žádosti za milost kteroukoliv instancí. Novým ustanovením zasahuje se silně do svobody nižších instancí, neboť instance vyšší má pouze v tom případě zvědět o žádosti za milost, uzná-li nižší instance důvody žádosti za dostatečné a předloží žádost instanci vyšší. Bylo by snad jednodušší, připustiti možnost stížnosti proti zamítnutí žádosti za milost k vyšší instanci. § 411. má též nové ustanovení o žádostech za milost příslušníků státu československého, odsouzených před 28. říjnem 1918 některým soudem bývalé říše Rakousko-Uherské, ležícím mimo obvod československé republiky. Příslušným jest vždy soud téhož druhu, jaký rozhodl v první instanci a to v prvé řadě soud domovské obce odsouzencovy, v druhé řadě soud posledního známého bydliště, neměl-li ho v československé republice, zemský trestní soud v Praze pro rozsudky soudů vídeňských, zemský trestní soud v Brně pro všechny ostatní soudy, sedící v Bratěslavě pro soudy zemí bývalé koruny svatoštěpánské. Aby odpomoženo bylo těžkopádnosti našich rozsudků, stanoveny znova náležitosti rozsudků sborových soudů první instance a soudů okresních. Ve skutečnosti zachován starý stav, pouze u rozsudků sborových soudů I. instance nemusí býti uvedena ani jména přítomných členů soudu, ani jména státního zástupce a obhájce (§ 270.) u soudů okresních může býti v případě, že žalobce ustoupil od obžaloby, nebo že obžalovaný se plně přiznal, sepsání protokolu a rozsudku nahrazeno záznamem, jenž má ale všechny náležitosti rozsudku až na to, že v otázce, kterým skutkem byl obžalovaný uznán vinným, může býti poukázáno k trestnímu oznámení (§ 458.). Z důvodů zjednodušení upuštěno v paragrafu 472. od požadavku písemnosti správy člena soudu odvolacího. Vzhledem k tomu, že na Slovensku platí dosud trestní zákon uherský, nařizuje nový odstavec § 51., aby soud, rozhoduje o trestním činu, který nebyl spáchán v jeho obvodu, užil ustanovení trestního řádu v jeho obvodu platného, ale trestní čin posoudil a trestal podle trestních zákonů, platných v místě spáchání činu. Zrušen § 395., jednající o úmluvách stran se zástupcem o odměnu za zastoupení. § 406. dostalo se určité formulace ustanovením, že teprve v případě neshody mezi přednosty obou soudů rozhoduje vyšší instance a ustanovení toto vřaděno analogicky též do § 482.

Nové znění § 385. určuje poplatky tlumočnickům obdobně jako znalcům. Snaha po úspoře jeví se v tom, že se soudním úředníkům odepírá poplatek za výkon tlumočnický. Určitého znění bez materiálních změn dostalo se §§ 6., 98., 143. a 175.; v § 63. soud zrušovací nahrazen nejvyšším soudem. Značné změny v obsazení soudů, že totiž sborové soudy I. instance usnášejí se ve shromážděních tří soudců (normálně 5), platí toliko do 1. ledna 1921. Podnětem k těmto změnám nebyla tedy snaha po zjednodušení, nýbrž spíše dočasný nedostatok soudců.

—ban.

Poučení o kolkování žádostí ve vyhlášce vydalo ministerstvo financí. Kdo by mu chtěl rozumět, nechť si zaopatrí zprvu veškeré svazky říšského zákonníka asi od let 50tých minulého století a rovněž tak i „Verordnungsblatly“. Pak jistě pronikne matematickou záhadu číslíc, hemžících se ve dvou sloupcích této vyhlášky. — Zaznamenáváme

jako nový doklad, jak se výnosy pro veřejnost (a lépe též ani pro podřízené úřady) dělají nemají. Jest to zcela špatný výklad prvního zákona C. S. R., a bylo by si přáti, aby páni takovéto výnosy koncipující, si uvědomili stanovisko čtenářovo.

Ke zřízení sociologického semináře dra Foustky. Letos konečně došlo k tomu, oč se tak dlouho usilovalo, ke zřízení sociologického semináře. Dříve, poněvadž byly všechny snahy marny, byl nahrazen z části sociologickou sekcí Svazu čs. studentstva, což byla instituce soukromá. Po válce byla obnovena, ale byla učiněna nezávislou od S. Č. S. Výsledky tam dosažené vzhledem k skromným prostředkům byly velmi pěkné. Mimo to byla praktická cvičení sociologická Dra Foustky. Z nich konečně je zřízen seminář. Což zvláště jest třeba vítati, ježto bude přístupen všem posluchačům university, bez rozdílu, mimořádně i pro techniky. Zvláště právníkům, kteří snad příliš zapominají na nejzákladnější poznání lidské společnosti, topící se v detailech historických disciplin můžeme seminář co nejlépe doporučiti.

Z. P.

Spolkové zprávy.

Zpráva sociální komise. Na podnět jmenované komise sbor pro sociální péči vymohl pro přihlášené kolegy měsíční přiděl petroleje (2½ kg.), jakož i týdenní dávku uhlí. Ministerská rada rozhodla ve smyslu našich požadavků, aby byl vyplácen měsíční subsistenční příspěvek (100 K měsíčně). Technické provedení tohoto resultátu bude v nejbližší době veřejně vyhlášeno. — Dne 4. února svolána anketa správního výboru a sociální komise. Za účasti zástupců proř. sboru stran návrhu člena N. S. Buřivala ve státně zřízeném výboru, jejíž výsledkem bylo podání písemného, kategorického protestu proti zmíněnému návrhu, kterýžto byl odeslán ministerstvům: školství a národní osvěty, vnitra, presidiu N. S. a kanceláři presidenta republiky. Upozorňujeme dále, že nebudeme těm kolegům, kterým testován byl komisi index na počátku zimního semestru a kteří se o své indexy u komise dosud nepřihlásili, testovati na konci tohoto semestru. — Historicko-právní zkoušky státní budou v řádném termínu asi kolem 10. března pro vojny i nevojny (odděleně). Jelikož se očekává veliký počet žádostí ku judiciální státní zkoušce v letním semestru, vybízíme ony kolegy, kteří budou mít absolutorium koncem tohoto zimního semestru, aby si zavčas po vyzvednutí absolutoria podali žádost ku zmíněné zkoušce. Jednatel.

Jednatelova zpráva. Spolek založil na oslavu 70. narozenin pres. Masaryka nad. místo v koleji Masarykově pro právníky věnováním o bno su 10.000 Kč. O udělování místa rozhodovati bude správ. výbor Všehrdu.

Litograf. zpráva. Vyšlo: Kadlec, Dějiny veřejného práva ve střední Evropě. Gruber, O bankách; tiskne se Gruber, Obchodní politika, Krčmář,, Rodinné. Spolek přijme do prodeje: Gruber, Politika právní.

Redakční sdělení. Příští číslo vyjde 1. dubna. Veškeré příspěvky, dotazy a redakční výtisky bud z zasílány na adresu: S. Č. P. „Všehrd“, Praha I., Ovocný trh 3.

Majitel a vydavatel Spolek českých právníků „Všehrd“. Za redakci odpovídá R. Rauscher. — Kniht. Štokr. a Jaroš v Žižkově, Husova 68.